

महाराष्ट्र राज्य बातम्या

आयुध निर्माण दिन

- भारतात दरवर्षी 18 मार्च रोजी आयुध निर्माणी दिन साजरा केला जातो.
- हा दिवस 1801 मध्ये कोसीपूर, कोलकाता येथे पहिल्या आयुध कारखान्याच्या स्थापनेचे स्मरण करतो.

बद्दल:

- संरक्षण उपकरणांमध्ये भारताच्या आत्मनिर्भरतेसाठी ऑर्डनन्स फॅक्टरीज बोर्ड (OFB) च्या योगदानावर हा दिवस प्रकाश टाकतो.
- OFB ही संरक्षण मंत्रालयाच्या अंतर्गत येणारी एक महत्त्वाची संस्था आहे.
- भारतीय सशस्त्र दलांसाठी शस्त्रास्त्रे आणि दारूगोळा यांच्या विस्तृत श्रेणीच्या निर्मितीसाठी ते जबाबदार आहे.
- "संरक्षणाचा चौथा हात" म्हणून संबोधले जाते, OFB राष्ट्रीय सुरक्षेत महत्त्वाची भूमिका बजावते.

थीम:

- आयुध निर्माणी दिवस 2024 ची थीम "समुद्री क्षेत्रात कार्यक्षमता, तयारी आणि मिशन यशस्वी करणे" अशी आहे.

आरआरपी इलेक्ट्रॉनिक्स महाराष्ट्रात पहिला सेमीकंडक्टर प्लांट उभारणार आहे

- आरआरपी इलेक्ट्रॉनिक्सने महाराष्ट्रात एक प्रकारची सेमीकंडक्टर सुविधा उभारण्यासाठी युरोपियन कंपन्यांच्या संघाशी करार केला आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- पुढील पाच वर्षांत ₹5,000 कोटींची गुंतवणूक करणारी कंपनी 23 मार्च रोजी 25,000 चौरस फुटांच्या नवीन जागेत पायाभरणी करण्याची योजना आखत आहे.
- दुसऱ्या टप्प्यात ते आणखी ₹5,000 कोटींची गुंतवणूक करणार आहे.

बद्दल:

- RRP इलेक्ट्रॉनिक्स प्रकल्पावरील कामाचा वेगवान मागोवा घेईल आणि तंत्रज्ञान भागीदारांच्या पुरेशा समर्थनासह आउटसोर्स सेमीकंडक्टर असेंबली आणि चाचणी (OSAT) सुरू करेल.

- या सुविधेमध्ये क्षेत्रातील नवीनतम घडामोडींचा समावेश करण्यासाठी संशोधन आणि विकास केंद्र देखील असेल.
- कंपनी OSAT फॅब फाउंड्री आणि मॅन्युफॅक्चरिंगच्या मल्टी लाइन्सचा समावेश असलेल्या युनिटची स्थापना करण्यासाठी महाराष्ट्र सरकारकडूनही मदत घेणार आहे.

महाराष्ट्रात पहिल्यांदाच पाच टप्प्यात मतदान होणार आहे

- पहिल्यांदाच, महाराष्ट्रातील 48 जागांसाठी लोकसभा निवडणूक पाच टप्प्यांमध्ये 19 एप्रिलपासून सुरू होईल आणि 20 मे रोजी संपेल जेव्हा मुंबईतील सहा जागांसाठी मतदान होईल.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- 2019 मध्ये चार टप्प्यांत मतदान झाले होते तर 2014 मध्ये तीन टप्प्यांत मतदान झाले होते.
- पहिल्या टप्प्याची सुरुवात विदर्भात होणार आहे.
- दुसऱ्या टप्प्यातील मतदानादरम्यान अकोला पश्चिम विधानसभा जागेसाठी पोटनिवडणूकही होणार आहे.
- टप्प्यांच्या संख्येबाबतचा निर्णय भारतीय निवडणूक आयोगाने (ECI) घेतला आहे.

पर्यटकांसाठी 'भवन' बांधण्यासाठी काश्मीरमध्ये जमीन खरेदी करणारे महाराष्ट्र हे पहिले भारतीय राज्य ठरले आहे

- राज्यातील लोकांसाठी पर्यटन सुविधा निर्माण करण्यासाठी केंद्रशासित प्रदेश जम्मू आणि काश्मीरमध्ये जमीन खरेदी करणारे महाराष्ट्र हे पहिले भारतीय राज्य बनणार आहे.

बद्दल:

- श्रीनगर विमानतळाजवळील इचगाम येथे 2.5 एकर जागेवर महाराष्ट्र भवन उभारले जाणार आहे.
- जम्मू आणि काश्मीर सरकारने महाराष्ट्र सरकारला 8.16 कोटी रुपयांमध्ये जमीन हस्तांतरित करण्यास मान्यता दिली आहे.
- महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी गेल्या वर्षी जूनमध्ये केंद्रशासित प्रदेशाचा दौरा केल्यानंतर आणि राज्यपाल मनोज सिन्हा यांची भेट घेतल्यानंतर जमीन खरेदीची प्रक्रिया सुरू करण्यात आली होती.

जागतिक पुनर्वापर दिन

- ग्लोबल रीसायकलिंग डे हा 18 मार्च रोजी होणारा वार्षिक कार्यक्रम आहे जो पर्यावरण आणि पृथ्वीच्या नैसर्गिक संसाधनांचे संरक्षण करण्यास मदत करणारा वर्तुळाकार अर्थव्यवस्थेचा मुख्य भाग आहे हे मान्य करण्यास मदत करतो.

इतिहास:

- हे ब्युरो ऑफ इंटरनॅशनल रीसायकलिंगचे विचार होते, 2015 मध्ये त्याचे अध्यक्ष रणजीत सिंग बक्षी यांनी पहिली घोषणा केली होती.
- काही वर्षांनंतर 2018 मध्ये उद्घाटन सोहळा पार पडला.
- या दिवसाला आता संयुक्त राष्ट्रांनीही मान्यता दिली आहे.

बद्दल:

- 2024 हे वर्ष 7 वा जागतिक पुनर्वापर दिवस म्हणून साजरा केला जातो.
- जागतिक पुनर्वापर दिन 2024 #RecyclingHeroes या थीमवर केंद्रित आहे.
- पुनर्वापराच्या माध्यमातून सकारात्मक परिणाम करणाऱ्या व्यक्ती आणि उपक्रमांना ओळखण्यासाठी हा उपक्रम आहे.

राज्यातील 30 जिल्ह्यांमध्ये दिव्यांगांची ओळख पटवण्यासाठी सर्वेक्षण

- राज्याच्या अपंग व्यक्ती (पीडब्ल्यूडी) कल्याण विभागाने महाराष्ट्रातील विविध जिल्ह्यांमध्ये दिव्यांगांची ओळख पटवण्यासाठी सर्वेक्षण करण्याचे आदेश दिले.
- एकूण 21 अपंगत्वांची ओळख पटली असून त्या आधारे दिव्यांगांची लोकसंख्या नोंदवली जाईल.
- सर्वेक्षणाच्या कामासाठी 25 लाख रुपये मंजूर करताना अतिरिक्त सचिव अधिकराव बुधे यांनी येत्या दोन महिन्यांत सर्वेक्षणाचे काम पूर्ण करण्याचे आदेश दिले आहेत.

बद्दल:

- अपंग व्यक्तींचे हक्क कायदा, 2016 (RPWD कायदा) च्या सक्षम तरतुदीनुसार हा अभ्यास केला जाईल.
- ते 2016 मध्ये संसदेने मंजूर केले आणि 2017 पासून लागू केले.

महाराष्ट्राने ऑटो, टॅक्सी चालकांसाठी कल्याणकारी मंडळाच्या स्थापनेसाठी 50 कोटी रुपयांची तरतूद केली आहे

- राज्य सरकारने ऑटो रिक्षा आणि मीटर टॅक्सी चालकांसाठी कल्याणकारी मंडळ स्थापन करण्याची घोषणा केली आहे.
- त्यासाठी राज्याने 50 कोटी रुपयांची तरतूद केली आहे.
- कल्याण मंडळाचे मुख्यालय मुंबईत असेल.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- कल्याणकारी मंडळाच्या स्थापनेसोबतच, चालक आणि त्यांचे नातेवाईक कल्याणकारी मंडळाच्या अंतर्गत विस्तारित योजनांचा लाभ देखील घेऊ शकतात.
- आरोग्य विमा, चालकांच्या मुलांसाठी शिष्यवृत्ती आणि 50,000 रुपयांपर्यंतचा आर्थिक विमा यासारख्या योजना कल्याणकारी मंडळाच्या अंतर्गत सूचीबद्ध केल्या जातील.

महाराष्ट्रातील शाळांना A+ ते C श्रेणी देण्यात येणार आहे

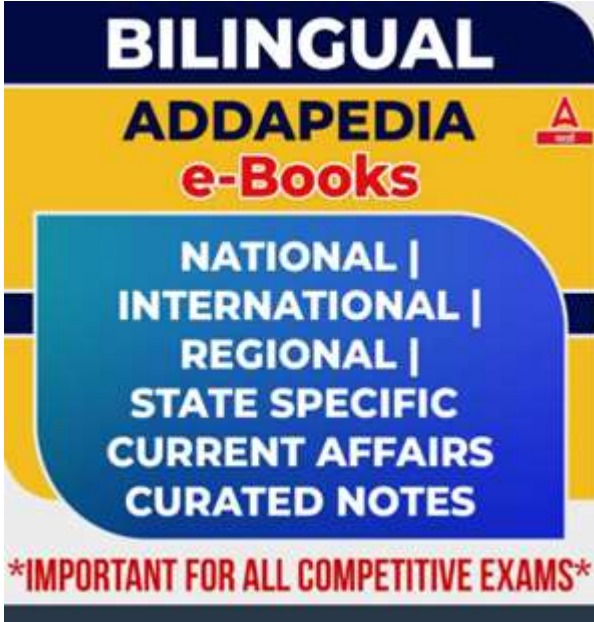
- उच्च शैक्षणिक संस्थांप्रमाणेच महाराष्ट्रातील शाळांनाही आता A+ ते C असे ग्रेड दिले जातील, असे आदेश राज्याच्या शिक्षण विभागाने दिले आहेत.
- शाळांना हे ग्रेड दाखवावे लागतील आणि राज्य देखील या ग्रेडिंगवरील एकत्रित डेटाची एक समर्पित वेबसाइट विकसित करेल जेणेकरून माहिती पालकांना सहज उपलब्ध होईल.
- शिवाय, मूलभूत पायाभूत सुविधा, अध्यापन-शिक्षण मानके, मुलांची सुरक्षितता, कॅम्पस सर्वसमावेशकता आणि लैंगिक समानता यासारख्या विविध पैरामीटर्सच्या आधारे शाळांचे वेळोवेळी त्यांच्या कामगिरीवर आधारित मूल्यमापन (ग्रेड केलेले) केले जावे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- राज्याच्या शालेय शिक्षण विभागाने शाळा गुणवत्ता आश्वासन आणि मान्यता फ्रेमवर्क (SQAAF) सादर केले आहे.
- हे फ्रेमवर्क शाळांचे मूल्यमापन करण्यासाठी पैरामीटर्सच्या संचाची रूपरेषा देते.
- बेंचमार्क म्हणून काम करून, SQAAF शाळांना सामर्थ्य आणि कमकुवतपणाची क्षेत्रे ओळखण्यात मदत करते, शेवटी त्यांना सतत सुधारण्यासाठी मार्गदर्शन करते.
- हे राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाच्या (NEP) शैक्षणिक गुणवत्तेवर भर देण्याशी समन्वय साधते.

नवोन्मेष कक्ष स्थापन करण्यासाठी VU IIT-B सह सहकार्य करते

- वेल्लोर इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी (VIT) ने नवोन्मेष कक्षाची स्थापना करण्यासाठी इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी बॉम्बे (IIT-B) सोबत सहकार्य केले आहे.
- हा कक्ष दोन्ही संस्थांमधील विद्यार्थी आणि प्राध्यापकांमध्ये सर्जनशीलता आणि उद्योजकतेची संस्कृती वाढवण्यावर भर देईल.
- नवोन्मेष कक्ष नवीन कल्पना विकसित करण्यासाठी आणि त्यांना बाजारात आणण्यासाठी संसाधने आणि समर्थन प्रदान करेल.
- तांत्रिक प्रगती आणि नवीन व्यवसाय निर्माण करण्यात महत्त्वाची भूमिका बजावणे अपेक्षित आहे.



आनंदाचा आंतरराष्ट्रीय दिवस

- प्रत्येक 20 मार्च रोजी जग आंतरराष्ट्रीय आनंद दिन साजरा करते.
- 2012 मध्ये संयुक्त राष्ट्रांनी त्याची स्थापना केली होती
- आनंद हे मूलभूत मानवी ध्येय असून सर्वांसाठी कल्याणाचे महत्त्व वाढवणे हा उद्देश्य या दिनाचा आहे.
- हा दिवस आनंद, शाश्वत विकास आणि आर्थिक वाढीसाठी संतुलित दृष्टिकोन यांच्यातील दुव्यावर प्रकाश टाकतो.
- जगाने पहिल्यांदा 20 मार्च 2013 रोजी आंतरराष्ट्रीय आनंद दिन साजरा केला.

थीम 2024:

- या वर्षीची थीम आहे- "आनंदासाठी पुन्हा एकत्र येणे: लवचिक समुदाय तयार करणे"

महाराष्ट्राने शालेय शिक्षकांसाठी ड्रेस कोड लागू केला; टी-शर्ट, जीन्सला परवानगी नाही

- महाराष्ट्र सरकारने राज्यातील शिक्षकांसाठी नवीन ड्रेस कोड लागू केला आहे.
- टी-शर्ट, जीन्स आणि डिझाईन किंवा चित्रे असलेले शर्ट वापरण्यास यापुढे परवानगी नाही.

बद्दल:

- शाळांमध्ये विशिष्ट रंग निवडण्याची लवचिकता आहे, परंतु शिफारशींमध्ये पुरुष शिक्षकांसाठी फिकट रंगाचे शर्ट आणि गडद पॅट आणि महिला शिक्षकांसाठी साडी किंवा सलवार कमीज यांचा समावेश आहे.
- हा ड्रेस कोड खाजगी संस्थांसह सर्व शाळांना लागू होतो.
- तसेच, सरकार शिक्षकांना त्यांच्या नावापुढे "Tr" हा उपसर्ग वापरण्याची परवानगी देते, जसे की डॉक्टर आणि वकील.

वीज ग्राहकांना मदत करण्यासाठी AI-आधारित चॅटबॉट

- महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी लिमिटेड (MSEDCL) ने ग्राहकांना तक्रार निवारण, बिल भरणे आणि नवीन कनेक्शनमध्ये मदत करण्यासाठी कृत्रिम बुद्धिमत्ता (AI) वर आधारित चॅटबॉट सेवा 'ऊर्जा' सुरू केली आहे.
- महावितरणच्या www.mahadiscom.in या वेबसाइटवर ही सेवा उपलब्ध आहे आणि लवकरच मोबाईल फोन ॲप्लिकेशनवरही उपलब्ध होईल.
- प्रदान केलेल्या सेवांसह अनेक ग्राहकांना समस्या येत असल्याने चॅटबॉट उपयुक्त ठरेल.

मंत्रिमंडळाने 'MARVEL' प्रकल्पासाठी 23 कोटी, पोलिसांद्वारे AI वापरण्यास मंजूरी दिली

- पोलीस दलात कृत्रिम बुद्धिमत्ता वापरण्याच्या प्रस्तावाला राज्य मंत्रिमंडळाने मंजूरी दिली.
- पोलीस दलात कृत्रिम बुद्धिमत्तेच्या निर्मितीसाठी स्पेशल पर्पज व्हेईकल (एसपीव्ही) स्थापन करण्यात येणार आहे.
- महाराष्ट्र अँडव्हान्स्ड रिसर्च अँड व्हिजिलन्स फॉर अँडव्हान्स्ड लॉ एन्फोर्समेंट (MARVEL) म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या या प्रकल्पात सरकार 23 कोटी रुपयांची गुंतवणूक करेल आणि इंडियन इन्स्टिट्यूट

ऑफ मॅनेजमेंट, नागपूर आणि पिनाका टेक्नॉलॉजीजसोबत भागीदारी करेल.

- हा दिन आपल्या जंगलांच्या संरक्षणात नावीन्यपूर्ण आणि तंत्रज्ञानाची महत्त्वपूर्ण भूमिका अधोरेखित करतो.

जागतिक मौखिक आरोग्य दिन

- जागतिक मौखिक आरोग्य दिन दरवर्षी 20 मार्च रोजी साजरा केला जातो
- हा दिवस संपूर्ण आरोग्यामध्ये मौखिक स्वच्छतेच्या महत्त्वपूर्ण भूमिकेबद्दल जागरूकता वाढवतो.
- या दिवसाचे उद्दिष्ट व्यक्तींना मौखिक आरोग्य चांगले राखण्यासाठी ज्ञान आणि साधनांसह सक्षम करणे आहे:
- नियमितपणे ब्रश आणि फ्लॉसिंग
- साखरयुक्त पेये आणि अस्वास्थ्यकर पदार्थांवर मर्यादा घालणे
- नियमित दंत तपासणीचे वेळापत्रक

थीम:

- 2024 ची थीम "एक आनंदी तोंड एक आनंदी शरीर आहे"
- ही मौखिक आरोग्य आणि कल्याण यांच्यातील संबंधावर जोर देते.

आंतरराष्ट्रीय वन दिवस

- आंतरराष्ट्रीय वन दिन दरवर्षी 21 मार्च रोजी साजरा केला जातो.
- हा दिवस आपल्या जीवनात जंगलांच्या महत्त्वाच्या भूमिकेबद्दल जागरूकता निर्माण करण्यासाठी समर्पित आहे.

बद्दल:

- 28 नोव्हेंबर 2013 रोजी संयुक्त राष्ट्र महासभेच्या ठरावाद्वारे आंतरराष्ट्रीय वन दिनाची स्थापना करण्यात आली.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- जंगलांना ग्रहाचे फुफ्फुस मानले जाते.
- झाडे CO2 कमी करून हवा फिल्टर करतात आणि वातावरणात संतुलन राखण्यास मदत करतात.
- ते ग्रहावरील जीवन टिकवून ठेवण्यासाठी मूलभूत आहेत आणि हवामान बदलाशी लढण्यात महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावतात.
- कोणत्याही परिस्थितीत, जंगलतोड आणि न्हासाचा धोका जगभरातील जंगलांचे अस्तित्व धोक्यात आणतो.

थीम:

- या वर्षीची थीम "जंगले आणि नवोपक्रम: चांगल्या जगासाठी नवीन उपाय" आहे.

महाराष्ट्रातील 43 महाविद्यालयांना प्रत्येकी 5 कोटी रुपये अनुदान मिळणार, त्यापैकी 2 मुंबईतून आहेत

- राज्यातील 43 संस्थांना प्रधानमंत्री उच्चतर शिक्षा अभियान (PM-USHA) अंतर्गत प्रत्येकी 5 कोटी रुपयांचे अनुदान मिळणार आहे.
- दादरचे कीर्ती कॉलेज आणि चेंबूरचे विवेकानंद एज्युकेशन सोसायटीचे कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय यांचा त्यात समावेश आहे.
- याव्यतिरिक्त, लिंग समावेश आणि समानता उपक्रमांसाठी चार जिल्हे ओळखले गेले आहेत, ज्यासाठी प्रत्येकी 10 कोटी रुपये वाटप करण्यात आले आहेत.

बद्दल:

- PM-USHA ही केंद्र प्रायोजित योजना आहे ज्याचा उद्देश पात्र राज्य उच्च शैक्षणिक संस्थांना धोरणात्मक निधी प्रदान करणे आहे.
- ही योजना 2013 मध्ये सुरू करण्यात आली होती आणि सध्या ती दुसऱ्या टप्प्यात आहे.

PM-USHA ची उद्दिष्टे आहेत:

- रोजगारक्षम आणि स्पर्धात्मक पदवीधर, पदव्युत्तर आणि पीएचडी तयार करण्यासाठी अध्यापन-शिक्षण प्रक्रियेची गुणवत्ता सुधारणे.
- उच्च शिक्षणात एकूण नोंदणी प्रमाण (GER) वाढवणे.
- उच्च शिक्षणामध्ये समानता आणि समावेशास प्रोत्साहन देणे.
- उच्च शिक्षण संस्थांमध्ये संशोधन आणि नावीन्यपूर्ण परिसंस्था मजबूत करणे.

महाराष्ट्र सरकारने बेळगावी, बिदरसाठी ₹ 2 कोटी मंजूर केले

- बेळगावी आणि बिदर या सीमावर्ती जिल्ह्यांतील विविध कामांसाठी महाराष्ट्र सरकारने 2 कोटी रुपयांचा विशेष निधी मंजूर केला आहे.
- विविध संस्था आणि ट्रस्टला निधी मंजूर करण्यात आला आहे.
- निष्पाणी आणि बिदर शहरांमध्ये महाराष्ट्र सांस्कृतिक भवन बांधण्यासाठी प्रत्येकी 25 लाख रुपये मंजूर करण्यात आले आहेत.
- तसेच बिदर येथील रघुनाथ महाराज शिक्षण संस्थेत कम्युनिटी हॉल बांधण्यासाठी 25 लाख रुपये मंजूर करण्यात आले आहेत.

- बीदरमधील सत्यम शिवम सुंदरम डेव्हलपमेंट असोसिएशनला आणखी 25 लाख रुपये देण्यात आले आहेत.
- विविध सेवा संस्थांना ग्रंथालये उभारणे, वर्गखोल्या व हॉल बांधणे आणि मेडिकल व्हॅन खरेदी करणे यासाठी निधीही मंजूर करण्यात आला.

महाराष्ट्र सरकार सरकारी ठिकाणी मोफत चित्रीकरणाला परवानगी देणार; चित्रपट निर्मात्यांसाठी सिंगल-विंडो क्लियरन्स सादर करणार

- राज्यात चित्रपट निर्मितीला चालना देण्यासाठी महाराष्ट्र सरकारने दोन नवीन उपक्रम सुरू केले आहेत
- या उपक्रमांमुळे महाराष्ट्र हे चित्रपट निर्मात्यांसाठी अधिक आकर्षक ठिकाण बनेल आणि राज्याच्या चित्रपट उद्योगाला चालना मिळेल अशी अपेक्षा आहे.

उपक्रम:

सरकारी ठिकाणी मोफत शूटिंग:

- चित्रपट निर्माते आता सरकारी ठिकाणी मोफत शूटिंग करू शकतात.
- हे उत्पादन खर्च कमी करण्यास आणि चित्रपट निर्मात्यांना अधिक वैविध्यपूर्ण शूटिंग स्थाने प्रदान करण्यात मदत करेल.

सिंगल-विंडो क्लियरन्स:

- सरकारने चित्रपट निर्मात्यांसाठी सिंगल-विंडो क्लियरन्स प्रणाली देखील सुरू केली आहे.
- यामुळे परवानगी प्रक्रिया सुव्यवस्थित होईल आणि चित्रपट निर्मात्यांना आवश्यक असलेल्या मंजूरी मिळवणे सोपे होईल.

जागतिक चिमणी दिन

- जागतिक चिमणी दिवस दरवर्षी 20 मार्च रोजी साजरा केला जातो
- हा शहरी वातावरणात चिमण्या आणि इतर सामान्य पक्ष्यांचे संरक्षण करण्याच्या महत्त्वाबद्दल जागरूकता निर्माण करण्यासाठी समर्पित आहे.

बद्दल:

- नेचर फॉरएव्हर सोसायटी ऑफ इंडियाने, जगभरातील इतर संस्थांसह 2010 मध्ये जागतिक स्पॅरो डे सुरू केला.
- संरक्षक मोहम्मद दिलावर यांनी स्थापन केलेल्या नेचर फॉरएव्हर सोसायटी इन इंडिया येथे एका प्रासंगिक चर्चेदरम्यान ही कल्पना सुचली.

- घरातील चिमण्या वाचवण्याच्या प्रयत्नांनी प्रेरित होऊन, त्यांनी या सामान्य पक्ष्यांच्या घटतेबद्दल जनजागृती करण्यासाठी एक दिवस सुचवला.

थीम 2024:

- जागतिक चिमणी दिन 2024 ची थीम आहे "मला चिमण्या आवडतात".
- ही थीम मानव आणि चिमण्या यांच्यातील विशेष संबंधावर प्रकाश टाकते.

IUCN: धोक्यात

जागतिक जल दिन

- जागतिक जल दिन हा 22 मार्च रोजी आयोजित वार्षिक संयुक्त राष्ट्रांचा साजरा दिवस आहे.
- हे गोड्या पाण्याचे महत्त्व अधोरेखित करते आणि गोड्या पाण्याच्या स्रोतांच्या शाश्वत व्यवस्थापनासाठी समर्थन करते.

बद्दल:

- पहिला जागतिक जल दिन 1993 मध्ये साजरा करण्यात आला
- 1993 मध्ये पहिल्या जागतिक जल दिनाची थीम 'जीवनासाठी पाणी' अशी होती.

थीम 2024:

- या वर्षीची थीम "शांततेसाठी पाणी" आहे.
- हे सहकार्य आणि स्थिरतेसाठी एक संसाधन म्हणून पाण्याच्या संभाव्यतेवर प्रकाश टाकते.
- जलस्रोतांचे शाश्वत व्यवस्थापन करून आणि समान प्रवेश सुनिश्चित करून, आपण सर्वांसाठी शांतता आणि समृद्धी वाढवू शकतो.

SDG:

- स्वच्छ पाणी आणि स्वच्छता हा 17 SDG पैकी 5 SDG आहे.

महाराष्ट्रातील धरणांमध्ये 41 टक्के पाणीसाठा आहे

- नुकताच पाऊस पडला असला तरी, महाराष्ट्रातील धरणांमध्ये त्यांच्या एकूण पाणी साठवण क्षमतेच्या फक्त 41% पाणीसाठा आहे.
- गेल्या वर्षी त्याच वेळी नोंदवलेल्या 56.5% क्षमतेपेक्षा ही लक्षणीय घट आहे.
- राज्यातील 70% पेक्षा जास्त तालुके दुष्काळी परिस्थितीला तोंड देत असल्याने ही चिंताजनक बाब आहे.
- पाण्याच्या टंचाईसाठी ओळखला जाणारा शुष्क मराठवाडा प्रदेश विशेषतः कठीण आहे, धरणातील

पाणीसाठा गेल्या वर्षीच्या याच कालावधीत 46% च्या तुलनेत क्षमतेच्या 21.3% पर्यंत घसरला आहे.

ICMAI संभाजीनगर अध्यायाने राष्ट्रीय स्तरावर पुरस्कार जिंकला

- द इन्स्टिट्यूट ऑफ कॉस्ट अकाउंटंट्स ऑफ इंडिया (ICMAI), स्थानिक अध्यायाने 2022-23 साठी वर्षातील सर्वोत्कृष्ट अध्यायाचा पुरस्कार जिंकला आहे.
- ही प्रतिष्ठित ओळख इंदूर, मध्य प्रदेश येथे आयोजित वेस्टर्न इंडिया रिजनल कॉस्ट कॉन्फरन्स-2024 मध्ये प्रदान करण्यात आली.
- मराठवाडा आणि खान्देश भागात गेल्या 35 वर्षांपासून विद्यार्थी, सदस्य आणि व्यापक समाजाची सेवा करण्यासाठी या धड्याचे समर्पण अधोरेखित करण्यात आले.
- खर्च आणि व्यवस्थापन लेखा व्यवसायाला चालना देण्यासाठी आणि सरकारी आणि खाजगी दोन्ही क्षेत्रांमध्ये करिअरच्या संभाव्यतेबद्दल जागरूकता वाढवण्याच्या त्यांच्या प्रयत्नांची कबुली देण्यात आली.

बीएमसीला नवीन महापालिका आयुक्त मिळाला आहे

- IAS भूषण गगराणी यांची बृहन्मुंबई महानगरपालिकेचे (BMC) नवे महापालिका आयुक्त म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे.
- ही नियुक्ती भारताच्या निवडणूक आयोगाने महाराष्ट्र सरकारला पद भरण्यासाठी दिलेल्या निर्देशांचे पालन करते.
- यापूर्वी मुख्यमंत्री कार्यालयात अतिरिक्त मुख्य सचिव म्हणून कार्यरत असलेले गगराणी यांना शहरी विकासाचा अनुभव आहे.

दुसऱ्या महायुद्धात वापरलेली व्हिंटेज वाहने पुणे ऑटो एक्स्पोमध्ये दाखविण्यात आली

- येरवडा येथील क्रिएटीसिटी येथे 18 ते 21 एप्रिल रोजी होणाऱ्या आगामी पुणे ऑटो एक्स्पोमध्ये दुसऱ्या महायुद्धात वापरलेल्या व्हिंटेज वाहनांचे एक विशेष प्रदर्शन असेल.
- हे "व्हिंटेज आणि क्लासिक" पॅव्हेलियन पुण्याच्या भूतकाळातील इतर क्लासिक गाड्यांसोबत या ऐतिहासिक मशीन्स पाहण्याची अनोखी संधी देतो.
- 1930-1940 च्या युद्धकाळात महत्त्वाची भूमिका बजावणाऱ्या फोक्सवॅगनच्या नॉर्टन 500 आणि

व्हिंटेज आवृत्त्यांसारख्या मोटारसायकली पुढील महिन्यात पुण्यात प्रदर्शित होणार आहेत.

- या एक्स्पोमध्ये प्रसिद्ध व्यक्तींच्या मालकीच्या व्हिंटेज कार्सचाही गौरव केला जाईल.

'नागमनी 2024' नाण्यांद्वारे इतिहास जिवंत करणार आहे

- न्युमिझमॅटिक रिसर्च इन्स्टिट्यूट (NRI) नागपूर पुन्हा एकदा 26, 27 आणि 28 जानेवारी रोजी रामगोपाल माहेश्वरी सांस्कृतिक सभागृह येथे 'नागमनी 2024' नावाचे तीन दिवसीय 'ऑल इंडिया कॉम्पेटिटिव्ह न्युमिझमॅटिक एक्झिबिशन' आयोजित करत आहे.
- नाण्यांच्या माध्यमातून प्राचीन वारसा, संस्कृती आणि इतिहासाचे जतन करण्याचा संस्थेचा उद्देश आहे, जेणेकरून लोकांना नाणीशास्त्राचे महत्त्व कळावे.

तुम्हाला माहित आहे का?

- अंकशास्त्र म्हणजे नाण्यांचा अभ्यास

शहीद दिवस

- भारतात, 23 मार्च हा शहीद दिन म्हणून साजरा केला जातो, याला शहीद दिवस असेही म्हणतात.
- हा दिवस विशेषतः भगतसिंग, सुखदेव थापर आणि शिवराम राजगुरू या तीन दिग्गज स्वातंत्र्यसैनिकांच्या बलिदानाचा सन्मान करतो.

बद्दल:

- या तीन क्रांतिकारकांना ब्रिटिश राजवटीचा प्रतिकार करण्याच्या भूमिकेसाठी 1931 मध्ये ब्रिटिश राजवटीने फाशी दिली होती.
- शहीद दिन हा भारताच्या स्वातंत्र्यासाठी लढलेल्या आणि मरण पावलेल्या सर्वांचे स्मरण करण्याचा दिवस आहे.
- त्यांच्या बलिदानाबद्दल कृतज्ञता व्यक्त करण्याची आणि स्वातंत्र्याच्या महत्त्वावर विचार करण्याची ही वेळ आहे.

टीप:

- 30 जानेवारी हा दिवस सुद्धा शहीद दिन म्हणून साजरा केला जातो.
- हा 1948 मध्ये "राष्ट्रपिता" महात्मा गांधी यांच्या हत्येचे स्मरण करतो.

हवामान बदलाचा धोका: अभ्यास

- हवामान बदलामुळे होळीच्या वेळी तापमान 40 अंश सेल्सिअसपेक्षा जास्त वाढू शकते, असे अलीकडील अभ्यासातून दिसून आले आहे.

- तापमानात झालेली ही वाढ 1970 च्या तुलनेत लक्षणीय वाढ आहे.

बद्दल:

- 1970 च्या दशकात, भारतातील फक्त तीन राज्यांमध्ये होळीच्या वेळी तापमान 40 अंश सेल्सिअसच्या पुढे जाण्याची शक्यता 5% पेक्षा जास्त होती - महाराष्ट्र, बिहार, छत्तीसगड.
- आज ही संख्या राजस्थान, गुजरात, तेलंगणा, मध्य प्रदेश, ओडिशा आणि आंध्र प्रदेशसह आणखी सहा राज्यांचा समावेश करण्यासाठी विस्तारली आहे.
- मार्चच्या उत्तरार्धात 40C ओलांडण्याची सर्वाधिक शक्यता असलेले राज्य महाराष्ट्र आहे, ज्याची शक्यता 14% आहे.
- क्लायमेट सेंट्रलचे विश्लेषण एक त्रासदायक प्रवृत्ती हायलाइट करते: उन्हाळ्याचे लवकर आगमन आणि जास्त काळ टिकणारे गरम झरे.
- हे निष्कर्ष पारंपारिक उत्सव आणि सार्वजनिक आरोग्याचे संरक्षण करण्यासाठी हवामानातील बदलांना संबोधित करण्याची निकड अधोरेखित करते.

टीप:

- 1970 पासून मार्च आणि एप्रिल महिन्यांत मासिक सरासरी तापमान पाहणाऱ्या यूएस-आधारित क्लायमेट सेंट्रल (शास्त्रज्ञ आणि संवादकांचा एक स्वतंत्र गट) च्या नवीन विश्लेषणामध्ये तापमानवाढीचा कल आढळून आला.

JSW एनर्जी ने रिलायन्स पॉवर ची पवन मालमत्ता ₹132cr मध्ये खरेदी केली

- आपल्या नूतनीकरणक्षम ऊर्जा पोर्टफोलिओचा विस्तार करण्याच्या हालचालीमध्ये, JSW एनर्जीने, त्याच्या उपकंपनी JSW नवीकरणीय ऊर्जाद्वारे, रिलायन्स पॉवरकडून 132 कोटी रुपयांना 45 मेगावॉटचा पवन ऊर्जा प्रकल्प खरेदी करण्यास सहमती दर्शवली आहे.
- हा प्रकल्प वाशपेत, महाराष्ट्र येथे आहे आणि अदानी इलेक्ट्रिसिटीशी वीज खरेदी करार आहे.
- हे संपादन जेएसडब्ल्यू एनर्जीचे अक्षय ऊर्जा क्षेत्रातील स्थान मजबूत करते आणि शाश्वत ऊर्जा निर्मितीवर भारताच्या वाढत्या लक्षाशी संरेखित करते.
- विक्रीतून मिळणारा निधी रिलायन्स पॉवर कर्ज फेडण्यासाठी वापरेल.

जागतिक कविता दिन

- जागतिक कविता दिन दरवर्षी 21 मार्च रोजी साजरा केला जातो.
- कवितेचे सौंदर्य आणि महत्त्व साजरे करण्याचा हा दिवस आहे.
- 1999 मध्ये युनेस्कोने त्याची स्थापना केली.

याचा उद्देश आहे:

- भाषिक विविधतेला प्रोत्साहन द्या:
 - कविता सर्जनशील मार्गांनी भाषेचा वापर करते, विविध संस्कृती आणि भाषांच्या समृद्धतेवर प्रकाश टाकते.
- धोक्यात असलेल्या भाषांना समर्थन द्या:
 - जागतिक कविता दिन लुप्त होण्याच्या धोक्यात असलेल्या भाषांकडे लक्ष वेधतो, त्यांचे आवाज ऐकू येतात याची खात्री करून घेतो.
- कवींचा सन्मान करा आणि परंपरा पुनरुज्जीवित करा:
 - कवींचे योगदान ओळखण्याचा आणि काव्यवाचनाच्या मौखिक परंपरेला प्रोत्साहन देण्याचा हा दिवस आहे.
- कविता सुलभ करा:
 - जागतिक कविता दिन प्रत्येकासाठी वाचन, लेखन, शिकवणे आणि कवितांचा आनंद घेण्यास प्रोत्साहन देतो.

थीम:

- जागतिक कविता दिन 2024 ची थीम "दिग्गजांच्या खांद्यावर उभे राहणे" आहे.

जागतिक डाऊन सिंड्रोम दिवस

- जागतिक डाऊन सिंड्रोम दिवस दरवर्षी २१ मार्च रोजी साजरा केला जातो.
- डाऊन सिंड्रोमबद्दल जागरूकता वाढवण्याचा आणि डाऊन सिंड्रोम असलेल्या लोकांच्या योगदानाचा उत्सव साजरा करण्याचा हा दिवस आहे.
- तारीख, 3/21, 21 व्या गुणसूत्राचे तिप्पट (ट्रायसोमी) प्रतिबिंबित करते ज्यामुळे डाऊन सिंड्रोम होतो.
- 2012 मध्ये या दिवसाला संयुक्त राष्ट्रांनी अधिकृतपणे मान्यता दिली.

बद्दल:

- डाऊन्स सिंड्रोम हा एक अनुवांशिक विकार आहे जेव्हा असामान्य पेशी विभाजनामुळे गुणसूत्र 21 (ट्रायसोमी 21) मधून अतिरिक्त अनुवांशिक सामग्री निर्माण होते.

- ही अतिरिक्त प्रत बाळाचे शरीर आणि मेंदूचा विकास बदलतो.
- यामुळे त्यांच्या आयुष्यात मानसिक आणि शारीरिक दोन्ही आव्हाने येऊ शकतात.

थीम:

- या वर्षीची थीम 'एंड द स्टिरिओटाइप्स' आहे.

जागतिक हवामान दिन

- जागतिक हवामान दिन दरवर्षी 23 मार्च रोजी साजरा केला जातो.
- हा 1950 मध्ये जागतिक हवामान संघटना (WMO) च्या स्थापनेचा वर्धापन दिन आहे.
- हा दिवस समाजाच्या सुरक्षितता आणि कल्याणासाठी हवामान आणि हवामान माहितीचे महत्त्व अधोरेखित करतो.

थीम:

- या वर्षीची थीम "हवामान कृतीच्या आघाडीवर" आहे.
- हे हवामान बदल समजून घेण्यासाठी आणि संबोधित करण्यासाठी हवामान निरीक्षण, अंदाज आणि हवामान विज्ञानाच्या महत्त्वपूर्ण भूमिकेवर जोर देते.

Adda247

Maharashtra ka mahapack

**Live classes, Test series
Recorded videos, E-books**

MPSC (राज्यसेवा) MPSC (संयुक्त) महाराष्ट्र पोलीस
तलाठी, वनरक्षक, कृषी विभाग महानगर पालिका नगर
परिषद, जिल्हा परिषद, SSC & ALL OTHER STATE
EXAM